

VIERDE WERELDBLAD

PB-PPIB-16019
BELGIE(N)-BELGIQUE

ATD = All Together for Dignity / Agir Tous pour la Dignité / **Samen voor waardigheid**
www.atd-vierdewereld.be / Nr. 215 / juni 2021 / Verschijnt vier maal per jaar

04 'Mijn levensweg
is mijn kracht
geworden'

06 Een brede kijk
op solidariteit

08 Jongeren over
hun engagement bij
ATD Vierde Wereld

EDITO

OUD EN NIEUW

Vernieuwen en verjongen, welke organisatie of beweging wil dat niet? Het gaat om het voortbestaan. Meestal wordt die vernieuwing van bovenaf opgelegd en worden enkele dure consultants ingehuurd die een prachtig plan van aanpak voorstellen aan de raad van bestuur. Dat resulteert dan vaak in een naamsverandering of minstens een nieuw logo met bijhorende huisstijl en een uitgekende communicatiecampagne.

Het zal u niet verbazen dat we het bij ATD Vierde Wereld anders aanpakken. Het zal u waarschijnlijk ook niet verbazen dat het vernieuwen en verjongen van onze leden één van de vier speerpunten is van ons strategisch plan voor de komende vijf jaar. We willen nieuwe gezinnen ontmoeten die in diepe armoede leven, gezinnen die nog niet de kans hadden om ATD Vierde Wereld te leren kennen, om samen met anderen hun dagelijkse strijd voor een menswaardig leven te voeren. Daarnaast willen we ook nieuwe medestanders en volon-tairs vinden die in de beweging inspiratie en partners vinden om hun engagement met mensen in armoede concreet vorm te geven.

Tijdens de voorbereidingen van ons strategisch plan hebben we gemerkt dat de termen 'vernieuwen' en 'verjongen' soms leiden tot misverstanden.

Verjongen betekent niet dat er bij ATD Vierde Wereld geen plaats meer zou zijn voor de oudere generatie. Integendeel, het gaat er niet om dat we zestigplussers 'toleren', we doen verder actief beroep op hen. Net zoals de verscheidenheid aan achtergronden is ook de mix van leeftijden één van de krachten van onze beweging. Françoise en Pierre, mijn twee teamgenoten in het nationaal coördinatieteam, zijn beiden met pensioen. De jarenlange ervaring die zij elders opbouwden brengen zij mee en dat zet ons aan tot veranderen.

Een tweede misverstand is het om te denken dat je nieuwe jonge mensen kan aantrekken en gewoon verder kan doen zoals altijd. Als we echt plaats willen maken voor de nieuwe generatie, dan moeten we kritisch durven kijken naar onze manier van werken en denken. Ik moet terugdenken aan een Europese jongerenweek van bijna 20 jaar geleden. Samen met andere jongeren wilde ik die week op een nieuwe en frisse manier aanpakken. Dat was ons deels gelukt, maar het moet gezegd dat we ook een paar blunders begingen. Een paar weken later hadden we een evaluatiebijeenkomst met de Europese verantwoordelijken. Dat we een uitbrander zouden krijgen stond voor ons vast. Maar tot onze grote verrassing was de insteek heel anders. Ze wisten dat we zelf al een evaluatie hadden gemaakt, dat we ook wel begrepen dat een en ander niet goed was aangepakt. We werden geprezen voor onze durf en moed. De boodschap was heel duidelijk: ze hadden vertrouwen in ons. Ze wilden vooral dat ons elan en onze moed om nieuwe dingen te proberen niet brak. Niets zo erg als na een fout niet meer te durven.

Ik hoop dat de jongeren die in dit nummer aan het woord komen en alle jongeren die zich engageren in de strijd tegen armoede, ook de ruimte en het vertrouwen krijgen om nieuwe wegen te bewandelen om de uitdagingen van de komende decennia aan te gaan.

Guy Malfait
Nationaal Team

Uitgave van de Beweging

ATD Vierde Wereld
Victor Jacobslaan 12
1040 Brussel

(02) 647 92 25 / 647 99 00
contact@atd-vierdewereld.be

www.atd-vierdewereld.be

Internationaal: www.atd-fourthworld.org

Over de stichter: www.joseph-wresinski.org/nl
facebook.com/ATDVla

Verantwoordelijk uitgever:

Marijke Decuypere
Victor Jacobslaan 12
1040 Brussel

Foto's: ATD Vierde Wereld, tenzij anders vermeld.

Coverfoto: ATD Quart Monde, Carmen Martos 2020

Voor giften van 40 euro of meer per jaar ontvangt u een fiscaal attest.

IBAN: BE89 0000 7453 3685
BIC: BPOTBEB1

U kan ATD Vierde Wereld ook opnemen in uw testament. Meer info hierover vindt u op onze website.

GRAPHIUS

VERHUIZEN

Ik ken heel wat mensen die de laatste tijd verhuisden. “Liever zij dan ik” bedenk ik als vrienden of familie me vertellen dat ze naar een andere woning trekken. De bijna slapeloze nachten bij de laatste verhuizing van ons gezin staan nog in mijn geheugen gegrift. We hadden het geluk dat we konden rekenen op een heleboel extra helpende handen en dus was de klus minder zwaar en vlug geklaard.

Verhuizen brengt altijd stress met zich mee. Daarover waren alle deelnemers aan een vorming enkele jaren geleden het eens. Toch bleek dat die stress anders werd ingevuld door mensen met armoede-ervaring. Het van buiten leren van een moeilijk adres bleek voor sommigen niet evident, het juist kunnen schrijven van dit adres nog minder. Er was ook angst over de buurt: zouden nieuwe buren vriendelijk zijn maar vooral hen aanvaarden of zouden ze opnieuw ervaren dat buren hen scheef bekeken?

Ook de manier waarop verhuisd wordt, verloopt heel anders. Vol bewondering vertelde Greet over Geoffry, een jonge papa.

Met zijn gezin moest hij het laatste jaar vaak noodgedwongen verhuizen: van de ene doorgangswoning naar de andere, soms tijdelijk bij vrienden. Eindelijk kon het gezin in een ruime woning zijn intrek nemen. Het gezin was pas verrijkt met een vierde spruit en dus vond Geoffry het zijn taak om voor de verhuizing te zorgen. Een auto is er niet, gelukkig wel een brommer. Geoffry is handig en zo maakte hij zelf een aanhangwagentje waarmee hij alles van de ene woning naar de andere verkaste. Ongelooflijk. Het deed me denken aan Christel en Ronny die ik enkele jaren toevallig op straat kruiste met een winkelwagentje van een supermarkt. Bij gebrek aan een auto brachten ze daarmee hun spullen naar hun nieuwe woning. Bovendien vroor het die dag! Hoe ze hun meubelen overbrachten weet ik niet, maar ze deden het. De vindingrijkheid van mensen in armoede doet me vaak versteld staan. Maar de manier waarop ze zich moeten redden put evengoed al hun krachten uit.

Marijke Decuypere

▲ 'Onbekende materialen, dat liet vrijheid, er was geen methode, geen model om na te volgen.'

'MIJN LEVENSWEG IS MIJN KRACHT GEWORDEN'

Philippe Barbier (1959-2018) was volontair van ATD Vierde Wereld. In een boek dat postuum verscheen, vertelt hij het verhaal van zijn leven. Maar het gaat hem niet om dat persoonlijke verhaal, schrijft hij. Dat is enkel een leesleutel voor deel twee van het boek, waarin hij zijn denken deelt.

'Ik heb de omstandigheden van mijn leven niet gekozen, maar zodra ik de kans kreeg keuzes te maken, greep ik die ook en mijn evenwicht herstelde zich. Ik heb geen rampzalig beeld van mezelf. Ik sta rechtop. Door mijn acties te kiezen, ben ik er geraakt, ook al was het een leven dat van buitenaf arm en beperkt leek. Ik heb mijn eigen weg gevolgd.'

Philippe groeide op in de Borinage, de Belgische mijnstreek. Als kind werd hij mishandeld. Hij werd geplaagd, eerst bij familie, dan in verschillende instellingen. Van hier naar daar, van de ene dag op de andere, van oplossing naar oplossing, altijd voorlopig. Niemand die hem uitleg gaf over wat er aan de hand was. Hij schermde zich af, op zichzelf en op het heden gericht, op wat gedaan moest worden en wat hij moest vermijden. Dat heen en weer slingeren heeft zich in zijn lichaam gegrift, in zijn diepste binnenste. Hij moest altijd op zoek naar een nieuw evenwicht.

Altijd was hij diegene die anders behandeld werd. Thuis, in de instellingen, op school, in de blik van anderen las hij het verschil. En toch wist hij dat hij een kind was dat

wilde spelen, experimenteren, de wereld verkennen. Een kind als alle anderen. Het grote verschil was dat hij zich vragen stelde en al jong antwoorden zocht en een manier om te overleven in een vijandige omgeving.

'Ik draag nog altijd mijn rugzak en ik ben eraan gehecht. Het is uit mijn levenstraject dat ik de bagage haal.'

Hij kon aan de slag als opvoeder in een instelling waar hij zelf had verbleven. Hij werkte er twee en een half jaar. Hij voelde dat hij wel iets kon betekenen, maar niet genoeg. Hij las veel, zocht een bredere horizon, wou naar het buitenland vertrekken. Maar de organisaties die hij aanschreef, vroegen kwalificaties die hij niet bezat. ATD Vierde Wereld leerde hij kennen als een plaats, een middel, een weg waardoor hij zijn gevoeligheid voor onrecht en zijn leven met elkaar in harmonie kon brengen. Hij was 26. Ook in de westerse wereld was nog veel te doen. Hij engageerde zich voor deze beweging, 'en daarna zie ik wel...'. Het bracht hem enige tijd later naar Senegal. In Dakar ondersteunde hij zes maanden lang de ploeg van ATD die met jongeren werkt. Kort voor hij vertrok, had hij Françoise leren kennen.

VOELEN DAT IK LEEF

'Het idee van gezinsgeluk is lange tijd iets vreemds voor me geweest. Daarover aangesproken worden, bracht me in moeilijkheden.' Toch is die vreemde familiegeschiedenis de basis van zijn identiteit, samen met alle inspanningen die hij leverde om te begrijpen, en later ook om het medelijden te weigeren dat hem overweldigde en de grond inboorde.

'Vandaag heb ik mijn eigen gezin en ontdek ik wat dat betekent. Dat gezin heb ik gevormd met mijn echtgenote Françoise en mijn drie dochters, Amélie, Sophie en Zoé, het meest dierbare wat ik heb, waarop ik trots ben.'

'Mijn ontmoeting met Françoise heeft mijn weg beïnvloed. De projecten waaraan we werkten, in verschillende landen, zouden niet dezelfde zijn geworden als we niet samen waren geweest. Van bij het begin waren we heel verschillend en daardoor vulden we elkaar aan. Maar ook in een koppel blijf je een individu. Naast de verantwoordelijkheden die we hadden, moest ik voortdurend mijn eigen ruimte creëren, om mijn gevoeligheid en mijn creativiteit in alle vrijheid te kunnen uiten.'

Dat was een lange weg, en ook binnen de open en rijke context van ATD gaf dat weleens aanleiding tot confrontatie, geeft Philippe aan.

*'Met verfrommeld papier
en een kei die ik opraapte,
heb ik geleerd om
mezelf te zijn en het ondanks
alles te blijven.'*

'Het beeld van het 'ongelukkige kind' bleef lang aan mij kleven'. Een blik die hem kwetste, een houding van neerbuigende welwillendheid, het medelijden dat hij ontdekte, vaak goed bedoeld om te helpen, maar het was onverdraaglijk. Philippe bleef afstand creëren, om niet te worden afgewezen, vernederd, onrecht aangedaan. Zijn creativiteit werd zijn anker. 'Met verfrommeld papier en een kei die ik opraapte, heb ik geleerd om mezelf te zijn en het ondanks alles te blijven.'

IETS MAKEN MET NIETS

'Vanaf 1989 is de artiest in mij boveng gekomen, een artiest die in de eerste plaats een expressiemiddel zocht. IJzerdraad en blik, alles gerecupereerd, werden stilaan mijn materialen.'

Met basistechnieken van blikwerk, geleerd in het atelier van een lokale kunstenaar, maakte hij zijn eerste sculpturen, kleine figuren die hij kon verkopen om zijn opleiding te betalen. Lange tijd beperkte hij zich tot persoonlijke cadeaus voor verjaardagen en huwelijken.

▲ Philippe Barbier aan het werk

Dan volgden grotere werken en organiseerde hij creatieve ateliers. 'Die plaatsen van ontmoeting, vrijheid en expressie, met mensen uit verschillende milieus, waren de artistieke vertaling van mijn levenservaring, het belangrijkste wat ik in dertig jaar heb bijgedragen aan ATD Vierde Wereld.'

'Een stukje ijzerdraad in de ene hand, een tang in de andere. En dan de vraag: wat is het belangrijkste voor mij? Mensen graven zich in, vechten met het materiaal. Het is een manier om het evenwicht te herstellen tussen mensen die de gave van het gesproken of geschreven woord hebben en anderen die dat niet hebben.'

'Onbekende materialen, dat liet vrijheid, er was geen methode, geen model om na te volgen. Jezelf en anderen vinden in een creatief proces dat evenveel angst naar boven brengt om te falen als voldoening die angst te overwinnen.'

Dan waren er ook de 'Ateliers nomades'. 'Met ons tweeën of drieën trokken we naar gevangenissen, onthaalhuizen, centra voor noodopvang, steegjes in oude wijken of terreinen voor woonwagens. Voorbij regels en gewoontes, zodat mensen zich konden openbaren met hun mogelijkheden, levenservaring en gevoeligheid.'

DE DRAAD VAN MIJN LEVEN

'Heel mijn leven heb ik op een draad gelopen met, diep in mij verankerd, dat zintuig voor onrecht als een balanceerstok.'

'Met ATD Vierde Wereld kon ik opkomen tegen onrecht, proberen de samenleving te veranderen. Ik nam de dingen niet zoals ze kwamen, maar stapte in een dynamiek van 'gaan naar'. Gaan naar mensen die gemarginaliseerd, gedegradeerd en geminacht worden en in alle rust de expressie van hun creativiteit aanmoedigen.'

'Ik kon vooral leven volgens mijn overtuiging, in een levensproject met Françoise en onze dochters. Daar lag mijn evenwicht.'

M.T.Poppe

Philippe Barbier. *L'art de rien. Sur le fil de ma vie. Editions Quart Monde, 2020. Bestellen bij ATD Vierde Wereld – Prijs: 12 €*

EEN BREDE KIJK OP SOLIDARITEIT

Hoe aanbevelingen voor het beleid van onderuit opgebouwd worden

Niet voor ons, maar mét ons. Deze leuze wordt al meer dan 20 jaar belichaamd door het Steunpunt tot bestrijding van armoede, sociale uitsluiting en bestaansonzekerheid. Als schakel tussen de armoedeverenigingen en het beleid publiceert het Steunpunt tweejaarlijks een rapport over armoede, telkens vanuit een andere invalshoek. Een rapport dat mét verschillende armoedeverenigingen wordt opgesteld, waaronder ATD Vierde Wereld.

Een belangrijke stem

Saskia: Eenmaal per maand komen verschillende armoedeverenigingen samen bij het Steunpunt om het tweejaarlijkse rapport inhoudelijk uit te werken. De ATD-delegatie, met zowel Vlamingen als Walen, bereidt dit overleg voor met Centrum Kauwenberg uit Antwerpen. Ik vind het samen voorbereiden, als 1 groep, heel belangrijk. Elk vogeltje zingt zoals het gebekt is, maar samen komen we altijd wel tot harmonie.

“Elk vogeltje zingt zoals het gebekt is, maar samen komen we altijd wel tot harmonie”

Christine: Ik vind het ook goed dat we samen met de Frans-taligen voorbereiden, dat we “België” zijn. Alleen spijtig dat alles nu digitaal gebeurt. Ik zie de mensen liever in levenden lijve (*iedereen knikt*).

Fons: Omdat we een grote groep zijn, kunnen we echt onze stempel drukken tijdens de overlegdagen bij het Steunpunt. Samen met Kauwenberg vormen we een delegatie van ongeveer 20 mensen. Er zijn veel verenigingen die maar met 2 of 3 zijn vertegenwoordigd.

Marc: Wat een groot voordeel is, is dat bij ATD iedereen altijd aanwezig kan zijn. We staan er echt als groep, ook al is dat niet evident. Na een dag vergaderen bij het Steunpunt ben ik uitgeteld.

De zon schijnt voor iedereen

Ik herinner me nog de geanimeerde debatten in de kelder van het Vierde Wereldhuis in Brussel pre-corona. Wanneer de vergadering is afgelopen, zijn de gemoederen nog lang niet bedaard. De deelnemers zijn duidelijk geraakt door het thema, ze willen hun bijdrage leveren, ze gaan er in op. Datzelfde enthousiasme ervaar ik nu ook tijdens dit videogesprek met drie militanten en een medestander die mee ATD Vierde Wereld vertegenwoordigen bij het Steunpunt.

Saskia: Het onderwerp van het tweejaarlijks verslag waar we nu aan werken is solidariteit met een focus op de thema's werk en fiscaliteit. Wat tijdens onze voorbereidingen sterk naar voor kwam, is dat solidariteit voor ons veel ruimer is dan enkel werk en belastingen. Het gaat veel meer over “samen” en “verschillend zijn”, maar toch gelijkenissen vinden.

Christine: Ja, maar dat geldt ook in de omgekeerde zin. Ik had solidariteit niet meteen gekoppeld aan de thema's werk en belastingen, dus voor mij is dat juist de verruiming. Ik heb al veel bijgeleerd, bijvoorbeeld over de Mattheüseffecten: beleidsmaatregelen die systematisch meer gebruikt worden door de meer welgestelde bevolkingsgroepen.

Saskia: De zon schijnt voor iedereen, maar de meer gegoede burgers kunnen investeren in zonnepanelen. En krijgen dan nog subsidies. En een belastingvoordeel. Hoe is dat nog rechtvaardig?

“Ik betaal dan wel een solidariteitsbijdrage via de belastingen, maar dat is een peulschil vergeleken met de solidariteit onder mensen in armoede”

Fons: Wat sterk naar voor kwam, was dat veel mensen in armoede geen baat hebben bij veel voordelen, omdat je bijvoorbeeld niets van je belastingen kunt aftrekken als je geen belastingen betaalt. Wat mij ook treft: de betekenis van echte solidariteit. Ik betaal dan wel een solidariteitsbijdrage via de belastingen, maar dat is een peulschil vergeleken met de solidariteit onder mensen in armoede.

In het verslag rond **armoede en solidariteit** zal de focus gelegd worden op de thema's werk en fiscaliteit, telkens behandeld vanuit de drie dimensies van solidariteit: bijdragen – herverdelen – collectiviteit. Tot hiertoe werd reeds ingezoomd op belastingen, vrijwilligerswerk, precare jobs en sociale zekerheid. Meer info over het tweejaarlijkse verslag en het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting vind je op hun website: <https://www.armoedebestrijding.be/>

Een leerschool

Christine: Toen ik voor het eerst hoorde dat het over fiscaliteit zou gaan, dacht ik, oei, wat ga ik daarover kunnen zeggen? Heel veel blijkbaar (*lacht*).

Saskia: Ik heb vooral geleerd dat de taalgrens er niet toe doet. Dat mensen in Vlaanderen, Wallonië en Brussel tegen dezelfde moeilijkheden opbotsen en dezelfde strijd moeten leveren.

Fons: Het verbaast mij telkens opnieuw hoe mensen die al in een moeilijke situatie zitten opbotsen tegen die ingewikkeldheid en door de mazen van het net vallen. Ik vind dat schrijnend om naar te luisteren, maar het is natuurlijk wel de enige manier om dat op tafel te leggen.

Boter bij de vis

Fons: Papier is geduldig. Ons verslag zal de armoede niet oplossen, maar het is wel een belangrijke eerste stap. Ik hoop alleen dat we ook aandacht zullen besteden aan de leesbaarheid van het rapport, dat er iets uitkomt zoals een tienpuntenplan waarmee ministers aan de slag kunnen. Er staat zoveel interessants in de vorige rapporten, maar wat is daarmee gebeurd? Ik denk soms dat het te gemakkelijk is om als beleidsmaker te zeggen, sorry, het is zo omvattend, we weten niet waar te beginnen.

Christine: Dat was ook een van mijn eerste bekommernissen: gaat dat rapport niet in de vuilbak van een of andere minister belanden? Ik weet dat armoede geen prioriteit is voor de beleidsmakers. Langs de ene kant neemt de armoede toe, ga maar eens kijken bij de voedselbanken. En langs de andere kant zie je echt dat ze geld over de balk gooien (*windt zich op*). Dit verslag is een begin van ons gevecht voor onze rechten.

Marc: Misschien is de enige oplossing om zelf minister te worden? Want die weten duidelijk niet wat armoede is.

Saskia: Elke minister zou eens van een leefloon moeten leven. Ze zouden eindelijk met hun budget leren toekomen. Dat zouden wij als mensen in armoede moeten kunnen doen, schuldbemiddelaar worden. Schuldbemiddelaar van de staat. (*iedereen lacht*). Wij willen deze keer boter bij de vis, wij willen weten wanneer wij resultaat kunnen verwachten. Het Steunpunt is wat mij betreft soms te braaf: "jullie zouden dit misschien ooit wel eens kunnen doen, want het zou misschien ooit wel eens mensen kunnen helpen." Komaan hé, het is nu of nooit. Dat is een gevoel dat heerst bij heel veel mensen.

Verslag: Evelien Lambrecht

"Dit verslag is een begin van ons gevecht voor onze rechten"

Saskia Jacobs woont in Leuven. Ze werkt als vrijwilliger in verschillende Leuvense verenigingen, waaronder 't Lampeke. Ze werkt mee aan vormen van het Netwerk tegen Armoede. Vrije tijd en cultuur zijn haar stokpaardjes.

Christine Jacobs woont in Gent. Ze is actief in heel wat Gentse verenigingen, zoals BMLIK (Beweging voor mensen met een laag inkomen en kinderen). Ze is mama van vier kinderen en oma van acht kleinkinderen.

Fons Maes woont in Zandhoven en is met pensioen. Hij is taalkundige van opleiding en werkte voor de universiteit. Als medestander ondersteunt hij mee de voorbereidende vergaderingen voor het Steunpunt tot bestrijding van armoede.

Marc Dierckx woont in Turnhout en is vrijwilliger bij 't Antwoord (vereniging waar armen het woord nemen). Hij is in de running om wooncoach te worden.

JONGEREN OVER HUN ENGAGEMENT BIJ ATD VIERDE WERELD

Jonas werkt voor ATD Quart Monde Jeunesse, de Franstalige jeugdafdeling van ATD Vierde Wereld. Hij maakt video's met jongeren waardoor ze hun gedachten en gevoelens op een creatieve manier kunnen uiten.

Voor mij is dit project een geschenk, want ik studeer videografie in Brussel. Ik geef wat ik geleerd heb graag door aan de jongeren. Sommigen hebben nog nooit een camera vastgehouden of hebben nog nooit beelden bewerkt. Ze leren het hele proces kennen: van idee (pre-productie) tot opname (productie) en montage (post-productie). Tijdens dit proces gebeuren veel dingen: de reflectie-bijeenkomsten, de kennismaking met het technische aspect, de ontdekking van acties (die we gaan filmen), het engagement dat we aangaan wanneer we besluiten een video te maken. Maar wat misschien wel het belangrijkste is, is de vertrouwensband die tijdens dit engagement wordt opgebouwd. Dat "lange termijn denken" is een van de dingen die ik erg goed vind aan ATD Vierde Wereld. Het verlangen om samen met mensen in armoede de oorzaken van armoede aan te pakken in tegenstelling tot een liefdadigheidslogica die, hoewel soms nodig, de zaken niet structureel verandert. Daarnaast beklemtoont ATD dat kennis over armoede niet uit het niets komt. Het is van essentieel belang om uit te gaan van wat mensen in armoede ervaren. Als we politieke maatregelen blijven nemen die losstaan van de realiteit van mensen, zullen we armoede nooit kunnen uitbannen.

Net als veel jongeren die ik ken, kom ik in opstand tegen de manier waarop de wereld evolueert. De mens creëerde een kapitalistisch/liberaal systeem dat armoede, ongelijkheid en de rijkdom van enkelen ten koste van alle anderen normaliseert. Het is een systeem dat de planeet en de mensen uitbuit. Als jongere is het niet gemakkelijk om jezelf in zo'n wereld te zien. Gelukkig zijn er heel wat mensen die in beweging komen en zich de dingen anders voorstellen. Dit geldt ook voor ATD Vierde Wereld. Ik hoop op een betere toekomst en dat zet me ertoe aan sociaal betrokken te zijn.

In de toekomst zou ik graag de visuele communicatie van ATD vernieuwen en meer jongeren bij de Beweging betrekken. Voor mij mag de Beweging groter worden zodat meer gemeenschappen zich vertegenwoordigd voelen.

Vinnie zet zijn fotografieskills in voor het MultiMediaTeam van ATD, dat onder andere instaat voor de redactie van het Vierde Wereldblad.

De maatschappij waarin we leven, staat veraf van degene die we zouden kunnen hebben. Daarom heb ik me aangesloten bij een organisatie waar ik, hoe klein mijn bijdrage ook is, mee kan bewijzen dat het anders kan. Iedereen ziet dagelijks onrecht, en het ergste is dat we het gewoon zijn gaan vinden. De makkelijke reflex is dan om passief te zijn, en te zeggen 'dat is niet mijn probleem'. Of te vervallen in makkelijke vooroordelen waarmee we onszelf overtuigen dat mensen in armoede het zelf gezocht hebben.

Wat ik fijn vind aan de filosofie van ATD, is het besef dat we zelf niet alle kennis in pacht hebben. Ik heb sociologie gestudeerd, waar ik overtuigd raakte van het idee dat de maatschappij maakbaar is, en het allemaal niet zo slecht zou mogen zijn. Maar vaak staar je je dan blind op statistieken of abstracte noties van het concept 'armoede'. Als je dan werkelijk verhalen hoort van ervaringsdeskundigen, leer je snel dat statistieken het niet gaan oplossen. Integendeel, theorie heeft zijn plaats, maar als we de ervaringen van mensen in armoede zelf negeren, gaat het mis. Alleen door ieders ervaring te respecteren en ervan te leren, kunnen inzichten ontstaan die daadwerkelijk impact kunnen hebben.

We kunnen maar één leven echt kennen, dat van onszelf, en dan nog zijn we meesters in zelfbedrog. Om uit je eigen cocon te treden is er maar één optie: luisteren, kijken, lezen en via alle mogelijke manieren inzicht proberen te verkrijgen in die andere. Eigenlijk zou iedereen zijn autobiografie moeten schrijven en die delen met de rest van de wereld. We zouden ervan schrikken hoe herkenbaar of gelijkaardig we allemaal zijn. Onrecht zou dan geen kans meer hebben. Begrip gaat verandering vooraf.

Marte werkte twee jaar als medewerker administratie en communicatie bij ATD Vierde Wereld Vlaanderen. Sinds maart werkt ze als communicatiemedewerker voor ATD Vierde Wereld België.

In een baan vind ik het belangrijk een raakvlak te hebben met de echte wereld. Het motiveert me erg te kunnen meestrijden voor een rechtvaardige samenleving en ik zet me graag in voor mensenrechten.

Die sociale bewogenheid heb ik zeker van huis uit meegekregen en mijn studiekeuze werd er ook door bepaald. Ik wist dat ik in de NGO sector wilde werken en dus volgde ik na mijn studie communicatiewetenschappen nog twee opleidingen: 'conflict en ontwikkeling' en 'wereldburgerschap en ontwikkeling'. Beide studies brachten me naar arme buurten in het buitenland: in Zuid-Afrika schreef ik een scriptie over onderwijs in townships en in Brazilië over het effect van naschoolse opvang op kinderen uit een favela.

Mijn belangstelling voor de strijd tegen armoede is tijdens deze stages gegroeid. Terug thuis zei mijn mama dan: 'Armoedebestrijding moet je niet ver gaan zoeken: in België leeft ook 1 op de 10 in armoede'. Dat was iets waarbij ik daarvoor te weinig had stilgestaan. In mijn gedachten vertrek ik graag van het goede in iedere persoon en ik ben ervan overtuigd dat je met die benadering een veel humanere maatschappij uitbouwt. Mensen kunnen zich maar een volwaardig lid van de samenleving voelen als ze waardig behandeld worden. Bij de brede bevolking leven er nog te veel vooroordelen over mensen in armoede en dat weerspiegelt zich in de beleidsbeslissingen.

Ik zou graag helpen die vooroordelen over mensen in armoede aan te kaarten. Daarvoor wil ik als communicatiemedewerker mensen in armoede een platform geven en hun stem laten horen.

Laura ontdekt als stagiair het vrijwillariat. Ze organiseert en neemt deel aan de ontmoetingen van militanten voor het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting (zie p. 6-7) Voor de lokale groep van Charleroi werkt ze met de 12- tot 15-jarige leden. Met hen denkt ze elke maand samen na over het thema van de volksuniversiteit in Wallonië.

Al op de middelbare school zag ik mezelf niet werken voor grote bedrijven. Mijn eerste twee jaar aan de universiteit zat ik in Toulouse in het Franse equivalent van de Kot-à-Projet's.¹ Het Franse project verschilt in veel opzichten van het Belgische. Maar ik had de kans om 2 jaar in een buitenwijk van Toulouse te wonen, een heel andere plek dan waar ik ben opgegroeid. Het was een beetje zoals de actie 'presentie' bij ATD. We hadden projecten van en voor de buurt en ik hielp een jong meisje van de lagere school met haar huiswerk. Ik heb in die twee jaar veel ontdekt en dat heeft bijgedragen tot het opbouwen van mijn mindset: "doen met, in plaats van doen voor". Dat is natuurlijk typisch ATD. Maar ook andere waarden waaraan ik veel belang hecht, vind ik terug bij ATD Vierde Wereld: wederzijds respect, welwillendheid, aandacht voor iedereen, ongeacht huidskleur, seksuele geaardheid, religie, enz. In de toekomst zou ik graag helpen de teams en lokale groepen van ATD te verjongen en ze doen de stem laten horen van mensen die in armoede leven, maar ook van vrouwen, jongeren, mensen met een andere afkomst.

¹ Een Kot-à-projet (KAP) is een vereniging van studenten die samenleven op een kot en zich samen inzetten voor een bepaald vrijwilligersproject.

Lisa kwam in contact met ATD via haar masterproef rond armoede en klimaatactie. Nu werkt ze als beleidsmedewerker sociaal energiebeleid en energiearmoede bij het Vlaams Energie en Klimaatagentschap. Ze bleef plakken bij ATD als vrijwilliger bij het Multimediateam.

Ik kom zelf uit een gezin dat het allesbehalve breed had. Zonder sociale zekerheid en een netwerk van mensen die in mij geloofden, was studeren nooit een optie geweest. Ik merkte dat ik tijdens mijn opleiding journalistiek altijd de verhalen wou vertellen van mensen of groepen die niet gehoord of gezien werden. Die lijn heeft zich doorgetrokken in mijn latere studie politieke wetenschappen. Mijn ouders zijn daarbij altijd mijn eerste inspiratiebron geweest. Ondanks hun problemen zijn zij altijd erg begaan met anderen en de wereld rondom hen.

Via mijn masterproef kwam ik in contact met ATD. Ik herkende mij meteen in de visie van ATD: hoe mensen verschillende soorten kennis kunnen bezitten, die allemaal een deel van het antwoord bevatten.

Ik wil mijn kennis en levenservaring inzetten om drempels weg te werken, zodat ook de meest kwetsbare mensen zich kunnen ontplooiën. Want in een wereld waarin de meest kwetsbaren erop vooruitgaan, gaat iedereen erop vooruit. In de praktijk probeer ik dit te realiseren als beleidsmedewerker: hoe kunnen we energie betaalbaar maken voor mensen met een laag inkomen? En hoe krijgen we iedereen mee in het klimaatverhaal? Als vrijwilliger bij ATD Vierde Wereld hoop ik nog veel verhalen te kunnen vertellen via het multimediateam en de boodschap van ATD verder te verspreiden. Daarnaast wil ik vooral veel blijven bijleren.

Julien begon als secretariaatmedewerker bij ATD Quart Monde Jeunesse en ontdekt nu het vrijwillariaat.

Voor Vlaanderen begeleidt hij het project digi-buddies, waarbij mensen in armoede elkaar leren hoe ze digitale tools kunnen gebruiken (een app installeren, een bijlage toevoegen aan een e-mail,...)

Ik heb veel geluk gehad in mijn leven: ik ben opgegroeid in een welgesteld, gelukkig gezin en had altijd veel vrienden. Op de universiteit besepte ik dat dit niet voor iedereen was weggelegd. Hoe komt het dat er tegenwoordig nog altijd mensen zijn die een onwaardig leven lijden? Daarom engageerde ik me bij studentenverenigingen. Na mijn studie ging ik voor 14 maanden naar Oost-Timor, het armste land van Azië, om leraar te zijn op een middelbare school. Ik leerde er om niet mijn eigen tempo te willen opleggen, maar te luisteren naar de behoeften van anderen.

Toen ik in 2020 naar België terugkeerde, vertelde een vriend me over ATD Vierde Wereld: ik was klaar om de armoede in eigen land te ontdekken. Ik trof een armoede aan die heel anders is dan die in Timor, een armoede die nog schandaliger is omdat België zo een rijk land is. Ik ontdekte zoveel gezinnen gebroken door armoede. ATD leert me echt naar deze mensen te luisteren, hun verhalen te ontdekken en deel te nemen aan hun strijd.

Ik droom van een solidaire wereld, waar mensen niet ongevoelig zijn voor de kretten van hun medemensen. Waar we echt om onze burens geven en waar we aandacht hebben voor de zwaksten. Ik droom van een rechtvaardige wereld, waar iedereen profiteert van de geboekte vooruitgang en waar iedereen zijn talenten kan ontwikkelen om ze met anderen te delen. Ik droom van een eenvoudige wereld, waar iedereen genoeg heeft en waar we de geschenken van het moment koesteren. Ik droom van een broederlijke wereld, waar wij anderen de hand willen reiken, onze verschillen willen overwinnen en samen willen leven. En ik wil samen met ATD Vierde Wereld vechten voor deze dromen.

KALENDER

PLANNINGSDAG VOLKSUNIVERSITEIT

Zat 17 juli in Puurs (onder voorbehoud en op uitnodiging)

BOUWKAMPEN

5 -10 juli in het internationaal centrum in Méry-sur-Oise

data in augustus nog te bepalen, in het internationaal centrum in Méry-sur-Oise

Ben je tussen 18 en 30 jaar? Heb je zin om andere jongeren te ontmoeten en de beweging ATD Vierde Wereld beter te leren kennen? Steek je graag de handen uit de mouwen? Ga dan mee op bouwkamp in Méry-sur-Oise (Frankrijk).

In groep en begeleid door ervaren mensen zal je verschillende klussen uitvoeren: graafwerken, metselwerken, schilderwerken, onderhoud van de tuin,... Maar deze bouwkampen zijn ook de ideale gelegenheid om ATD Vierde Wereld te leren kennen en de verschillende manieren om je te engageren binnen onze beweging. Er staan verschillende avondactiviteiten op het programma: culturele activiteiten, debatten, uitwisseling van ervaringen,...

**« Ik heb veel geëngageerde jongeren ontmoet die zich op hun niveau willen inzetten voor de strijd tegen ongelijkheid. »
Jean-Baptiste, deelnemer.**

Meer info en inschrijven via contact@atd-vierdewereld.be